

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.

За границею:

на цілий рік	20 рублів
	або 40 франків
на пів року	10 рублів
	або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Дячого замкнено сесию парламентарну?

Се питанє буде мабуть на часі прояснити. Дійсна причина замкнення лежала безперечно в обструкції Німців. А причиною обструкції були звісні розпорядження яzikові для Чехії і Морави, видані правительством в цьвітні сего року а приречені Чехам під koniecь минувшої сесії. Гр. Бадені, обіймаючи керму управи, зложив сей час на вступі заяву, що він питанє чеське бере на серію, в противоположности до кабінету коаліційного, котрий «не знав» питаня чеського. Чехи, що в часі коаліції стояли уперто при своїм державнім праві, зрозуміли також, що до остаточної ціли своїх змагань правнополітичних дійдуть лише поступенно, т. зв. етапами, а яко першу етапу узнали потребу рівноправности свого язика в житю прилюднім. Гр. Бадені, здає ся, не предвиджував, що проти рівноправности язика чеського з німецьким Німці піднесуть так завзяту борбу. Президент нинішнього кабінету звісний з свого оптимізму. Обструкція Німців заскочила его проте, можна принускати, досить несподівано. Але Гр. Бадені видержав на своїм становиску, раз з пересвідчення, що его розпорядження яzikові були лише конечним актом справедливости, а відтак міг він видержати на тім становиску, бо в парламенті витворила ся рівночасно більшість, що сей акт справедливости вповни піддержала. Більшість та витворила ся однакож независимо від правительства.

Правительство навіть не узнавало зразу сеї більшости за таку, на котрій би хотіло ся оперти. Оно заходило ся заедно, тихцем, коло зложеня більшости, в склад котрої увійшла би бодай одна частина послів німецьких побіч клубу бар. Дінавлього, що з власного почину приступив до коаліції славянської. Через весь час триваня теперішньої сесії стояли проте против себе

три чинники, іменно правительство з одної сторони, з другої независима більшість парламентарна, з третої обструкція німецька, піддержувана від часу до часу соціальними демократими, Італійцями, більшою посілостю німецькою, а навіть спорадично і антисемітами та дрібними фракціями лівіці, іменно: рускою трійцею опозиційною, Стояловцями і польськими людовцями. Боротьба межі правительством а парламентарною більшістю була поважна і чесна. Тут розходило ся о рішенє питаня, чи правительство схоче оперти ся на більшости, що зложила ся без а навіть проти волі правительства? Боротьбу ту порішив час. Час пересвідчив правительство, що в нинішніх обставинах друга більшість парламентарна неможлива. Правительство мимо волі мусіло вкінці узнати ту більшість і зблизити ся до неї.

Стало ся се з тою хвилею, коли поодинокі міністри і гр. Бадені почали брати участь в тайних, довірочних нарадах комісії парламентарної, зложеної з вислаників поодиноких клубів більшости палати посьольскої. Правительство і більшість подали собі через те з-легонька руку. Під koniecь теперішньої сесії не було проте вже ніякого драстичного суперництва межі сими двома чинниками, хотя — щоби з всею вірністю сказати — ще і тепер не можна з всею рішучістю удержувати, що правительство лише на тій більшости схоче ся оперти. Ні! Оно раде би ту більшість скрипити ще деякими елементами німецькими, найіморітнійше: антисемітами, що в послідних часах досить явно зблизились до кабінету і до більшости парламентарної під окликом: проч з обструкцією задля позитивної роботи.

Інакшою була борба обструкційних Німців проти правительства. Борба та йшла на ножі, була безпощадна. А не можна було єї покінчити иньшими средствами, як лише замкненем сесії. Німці докладно зро-

зуміли, що їх панованя в Австрії ломить ся. Зломило ся оно в 1877 р. в Галичині, зломило ся тепер в Чехії і на Мораві, а мабуть зломить ся небавом і на Буковині, а колись, з літами, і над альпейскими Славянами. Тож не дивниця, що Німці з такою завзятостю виступили проти гр. Баденього а посередно і проти більшости парламентарної, котра звісні розпорядження яzikові піддержала з всею рішучістю. Правительство замкнуло сесию не без відомости і волі більшости парламентарної. Сталось се виправді досить нагло, ніж сподівано ся, але мусіло стати ся, щоби удержати повагу парламентарну і правительства. Більшість апробувала се замкнене. В середу, о годині 1: перед полуднем, запала спільна ухвала на конференції правительства з клубами більшости. Правительству полишено лише питанє: чи відпочити чи замкнути сесию? Оно вибрало замкнене, а тим самим дало зрозуміти лівіці, що она з обструкції може ще звернути на дорогу якогось *modus vivendi* як з правительством так і з клубами більшости. З почином нової сесії палата буде на ново конституовати ся, тож і Німцям відкрита дорога до президії і до поодиноких комісій після иньшого, для них користнійшого ключа. Час перерви з'ужие мабуть правительство на всякі переговори. Вже нині ходить чутка, що чейже удасть ся винайти якийсь *modus vivendi* з роіренними Німцями, чи се стане ся в соїмі чеськім, чи що імовірнійше, поза соїмом, се все одно. Більшість і правительство будуть шукати за виходом з сеї матні. Однакож і на те не треба забувати, що теперішня більшість стоїть кріпко при своїх основах. Она узнала себе перманентною, тісно звязаною під окликами: розширене автономії країв, переведене повної рівноправности всіх народів, релігійно-моральне вихованє молоджи і реформи соціальні. Ті чотири точки суть програмою більшости, від котрої

2

Дружба і подружє.

З чеського

Ярослава Вржліцького.

(Дальше.)

Чого ще він не дізнав від него? Маляр застановляв ся, і що раз нове приходило єму на гадку. Дубский ще раз виратував его з критичного положеня в его житю: Пляфон монументальної будови мав бути помальований. — На се розписано конкурс. Новачек брав участь в нїм і сподїяв ся, що тепер або ніколи здобуде пальму триумфу. Працював довго і віддав працю, яку вважав найлучшим своїм ділом. Реалістично успособлені судії конкурсів не мали змислу для казочної символіки — від них одержав почесну згадку, але не нагороду. Знов був в розпуді як перед кількома роками. Сидів в каварни сам зі своїми чорними думками; заспаний кельнер положив перед ним вечерню чаюсопись. З привички бере Новачек за ню, обертає механічно картки, нараз не вірить своїм очам.

Хтось закушав его образ за 3000 золотих. Він остовпів. Скоро побіг до секретаря вистави і від него довідав ся, що звіетка подана в ча-

сописи була правдива — але купця ніхто не знав. Про се, що Дубский, що одержав недавно велику спадщину, міг се вчинити, Новачек зовсім не думав; про се він довідав ся доперва опісля.

Так Дубский вдруге спас его.

Але що се все значило супроти чару красного, приязного життя, яке разом вели.

Що рана вже був Дубский в робітні маляря, що була по дорозі до его бюро. Відтак бачились по обіді в каварни, де балакали дві, три годині.

Два або три рази в тижни були вечером разом. Не було одної мисли, якою би ся не поділили, заміру, якого би з собою не обговорили.

Дубский вводив неповоротного маляря в зносини з лучшими товариствами, брав его з собою до театру, на концерти і так зазнакомлював его з братними штуками, надїляв его книжками і часописями, коротко був мовби его опікуном. Він увів его в єю атмосферу, в якої ум артиста черпає, сам про се не знаючи, де его фантазия находить все нову і нову заохоту.

А тепер Дубский зробив єму се — бере і женить ся з незнакомою дівчиною, якої істота єму зовсім чужа, яку ледви трохи може знає, може з балю, де кілька слів розмовив ся з нею, по кількох візитах. Чим для него буде тепер

Дубский? Все і все буде се чуже лице стояти між ними, буде слідити своїми рибячими очима їх розмову про штуку. Як же мав би він відкрити перед нею свої сні, марева, пляни свого духа, які могли бути тільки Дубскому сьвідомі?

Виразно чув він, що сим подружєм Дубского з сею Мілею Ортмілер задано їх братній дружбі смертний удар, що положено їх красну минувшість до трумни, — его огорнув страх перед будучністю.

Він не міг зрозуміти любви, бо крім кількох модельок, з якими хвилево стикав ся, не знав зовсім жінок, его стать, его вигляд стояв єму на перешкодї, він бачив у любви лише щось сатиричного, і се що Дубский любви посвячував їх дружбу, се боліло его діймаючо.

Довго сидів роздумуючи. Коли вкінці підняв ся і поглянув на годинник, замітив, що давно вже час іти до каварні. Обїду він не їв, але годі було єму що небудь взяти до губи. Він перодів ся, підійшов до шталого і з погордою зірвав з них образ, копнув ногою і поставив під стїну поруч иньших своїх мертво рождених помислів. Коли се вчинив, чув, що ніколи не поверне до сего образу. Він був похований, як много иньших его снів, на все. І дивно! Нараз з лекшим умом наложив євій ши-

она не думає відступити. В часі ферій парламентарних полинить ся комісія парламентарна клюбів більшости в тісній звязи з собою і буде старати ся відпирати всякі атаки на свою солідарність і програму. З сим буде мусіло числити ся і правитель-ство. Скріплене більшости посторонними е-лементами правительство не буде могло пере-водити поза плечима теперішної більшо-сти. Принцип парламентаризму віджив на ново. Більшість не буде виступати офен-зивно проти правительства, не буде єму ставляти трудностей, але за ту ціну хоче про все знати, хоче знати о кождім кроці правительства. Она не відбирає правитель-ству проводу в акції, але не підчинить ся акції, що могла би вийти на шкоду єї принципів.

До сего треба додати, що і корона а-пробує ціле те поступоване більшости пар-ляментарної. Нині, т. є. 3 червня, приймав цісар на окремії аудієнції не лише пре-зидію палати посольської (президент Катрайн ще недужий), але — чого не бувало — председателів поодиноких клюбів іменно: Яворского, Кайцля, Дішавлього, Фалькен-гайна, Лунула, Пальфіого і Сустерціца. Бар. Дішавлього відзначив цісар тим, що похвалив поступоване єго кльобу (католиць-ко-німецького) в часі заверюх парламентар-них. Урядова часопись Wiener Abendpost оголосить ті розмови, які вели ся межі цісарем а пресідателями клюбів в часі аудієнції на тему теперішної ситуації. Про уступлене правительства годі маячити, хоч сего домагають ся всі опозиційні дневни-ки. Протівно, можна навіть сказати, що положене внутрішнє стає прояснювати ся по тих громовицях, що пронесли ся понад парламентом. А Німці? А обструкція? А фракції і фракційки опозиційні? Они ма-буть сконстерновані. Їх формально заско-чило замкнене парламенту. Они вправді спихають всю вину на правительство, пре-зидію і більшість, але в душі мусять при-знати, що зблзнили себе і свою про-граму.

Давидівський процес.

(Дальше).

Председатель: Но, а що до Козакевича?

От. Фіялковский: Я не був на єго зборах, але чув я, що підбурював хлопів. Говорив, що за довго служать у війську і обіцяв дивити ся в парламенті «на пальці».

Прокуратор: Чи то правда, що Попель ви-ривав селянам картки з рук?

От. Фіялк. Не видів я того.

Прокуратор: Чи ксьондз тільки не видів, чи може рішучо сказати, що ні?

рокий капелюх на довге густе волося, закурив папіроску і вийшов на улицю. Так, по хвили носвистував собі щось злегка.

* * *

В каварни було, як звичайно гуторно. Но-вачек поздоровив кивнувши головою своїх зна-комих і сів на своє, від років зарезервоване мі-сце в куті вікна. Сейчас стояв перед ним кель-нер з чорною кавою і шахівницею. За хвили надійшов Мартин, різьбар, єго вірний, щоденний партнер, мовчки усів і оба заглибили ся в гру. Маяр грав незвичайно поводи і нервово, було видко, що при кождім тягу тряс ся.

На ліво за стовпом грали гості в біляр, всі приятелі і знакомі обох артистів: актори, писа-телі, композити. Всі були нині незвичайно роз-охочені. Про що говорили, могли оба приятелі виразно чути. Нараз став Новачек ще поволіше грати, нараз навіть забув заповісти «шах» і по-сунути фігуру.

«Дубекій добре трафив» говорив сухий комти. «Чекав, але дочекав ся. Міля се партия до позазавидуваня».

«Так знов зле не є» відповів журналіст, спокійно мастячи свій кий, «знаю я трохи тії відносини».

«А хто се такий Міля» спитав тихо пер-

От. Фіялковский: Рішучо не можу сказати, видів я, що Попель часто виходив до людей на двір і навіть з тої причини я єго упоминав: За-ховуйте ся пане з тактом, сидіть при столі, най-хлопи тут приходять.

Прокуратор: А чи в товпі видирав Попель хлопам картки?

Свідок: Того не можу сказати. Жив я вправді в незгоді з Попелем: Він мене не любив а я єго — але що правда, то правда.

Прокуратор: Чи Попель перечеркував що на картках?

Свідок: То вже рішучо неправда. Мусів би я вже то видіти.

Предсід.: Отче парох! А як отець парох живуть з війтом?

От. Фіялковский: (пристрастно) То, то, дуже зле! Процесуємо ся раз-враз. О! маю ту судовий вирок краєвого суду...

Предс.: (перериває) Дякую отцу парохови, але того не потреба. Вистарчить то, що отець парох сказали: що з війтом зле живуть. От. Фіялковский (впадає): дуже зле. Війт робить мені перешкоди навіть в костельних церемоніях. А що до пса...

Предсідатель: Дякую за прочу історію о псі.

Др. Сумпер: Прошу от. пароха, як то мо-гло ся стати після думки отця, що в деяких родинях отець діставав карту, а дорослі сини ні?

Предсідатель: Не можу дозволити на се пи-танє. То переступає компетенцію свідка. — Др. Сумпер: В такім случаю відкликую ся до деци-зії трибуналу. Я не дозволю собі відобрати пи-таня. Трибунал по нараді відмовив питання. — Лілієн: Чи отець парох з амбони поручив якого кандидата? — От. Фіялковский: Ні, говорив я тільки, які прикмети повинен мати кандидат. — Др. Сокаль: Чи відомо що отцю пароху о тім, що Попель відгрожував ся передодень виборів що упаде трупом кількох хлопів? — От. Фіял-ковский: Рішучо нічого мені не відомо. Після дальших зізнань свідка показало ся, що По-пель не знав приписів закона виборчого а вдо-датку будучи амбітним не хотів у нікого поін-формувати ся.

Др. Сумпер: Корковский! Чи в громадскім уряді лежали лісти виборців на столі до пере-гляду? — Корковский: Ніхто нічого не бачив, доперва отець парох нас повідомив о тім.

Потім переслухано ще 16 літнього Яна Ля-кроя молодшого, термінатора ковальского з Да-видова. Хлопець симпатичний о блонд волосях, оповідає несміло тото, чого случайно був свід-ком. Зізнаня єго не представляють ніякої вар-тости. Видів тільки, як Рибчинський ударив Попеля.

Дальший свідок Ковальский, лісничий з Товцова, председатель виборчої комісії в Да-видові, брунет з цвікером на носі, каліка на ру-ку. Говорить яєно. Оповідає справу від початку. То само що от. Фіялковский говорить о тім си-

гналовім оклику, котрий заінавгуровав розрухи. Нову подробицю становить то, що жандарм за-раз на вступі, коли тільки товпа заворушила ся, витягнув багнет і хотів пробити хлопа. На се закликав Ковальский: Стійте, то мій лісний! Жандарм завернув ся. Сцену в жандармерії оповідає образово. Попель хотів стріляти ще пе-ред виваленем дверей і в тій цілі зажадав ре-вольверу від Ковальского, але він не дав. Сцена застрієня Дацка відбула ся моментально. Ви-джу — оповідає Ковальский — як Попель під ударами хлопів хилить ся, падає, потім підно-сить ся. Ненадійно дим... стріл... і люди з окли-ком «револьвер» завертають ся. Потім Попель пішов зі мною до другого покою і сказав: Пострі-лено мене в лице. Дійсно мав кров на правім лици а ліве мав обмазане болотом... Ковальский однак не думає, щоб та кров на лици могла походити від пострілу. Виглядала радше як силь-не подрапане патином. Ковальский не знав ви-борчого закона, длятого позичив собі від Попе-ля інструкцію і перечитав єї. По перестудіова-ню сказав до Попеля: Після моєї думки, прошу пана, урльопникам належить ся карти.

Предс.: Чи пан знають що о тій телеграмі, котру вислано до староства?

Ковальский: Так є, вислали ми телеграму менше більше такого змісту: «Урльопники до-магають ся карт. Що з тою справою зробити?» Відповіді не було. Свідком убийства По-пеля Ковальский не був, бо утік з лісним до дому. Др. Сумпер: Чи підчас голосованя Попель виходив до хлопів? Ковальский: Може чотири рази... але то для успокоєня виборців. — Др. Лілієн: Коли Попель хотів від пана позити револьвер? Ко-вальский: тоді, як хлопів виломилі двері. — Др. Лілієн: А пан думали, що того не потреба? — Ковальский: Так є. Я не додумував ся, що ма-ють якісь ворожі наміри, я гадав, що они хо-тьять тільки порозуміти ся.

Радник Тустановский: Чи Попель перечер-кував картки? — Ковальский: Рішучо ні. — Др. Сумпер: Як пан собі толкують факт, що розру-хи були звернені против Попеля? — Ковальский: Не знаю цілковито відносин давидівских. — Др. Сокаль: Чи Попель був прудкого характеру? — Ковальский: Так є, був то горячка і нервовий.

Др. Сокаль: А чи говорив він панови, що мусить кількох хлопів упасти трупом. — Коваль-ский: Ні.

Просить о голос обжалований Ян Баран і по-відає що війт Котюшко мав також при собі ре-вольвер, котрого ручка виставала з кишені.

Предсідатель: Чи пан то бачили, пане Ко-вальский? — Ковальский: Ні. Баран оповідає ще, що чув як Попель говорив до війта: Я маю «ле-вольверт» і ви маєте «левольверт» коли би бун-тували ся, то їх вистріляємо і повтікаємо ві-кном!

Вісти політичні.

Парламентарна ситуація — се чєско-ні-мецька справа. Як порішити ся та справа, така буде нова ситуація по скликаню Ради держав-ної. Колиж тепер буде розходити ся о зміну си-туації, то в рахубу вйдуть лише Чехи та Нім-ці; прочі послі з опозиції полинєні будуть і дальше своїй власній судбі. Над ними ніхто не буде ломити собі голови. Помирєне або яке не-будь порозумінє межі Чехами і Німцями не пій-де так скоро і буде дужет яжке, бо чого одна сто-рона домагає ся, того як раз противна не бажає. Гр. Бадені пробував зараз по закритю сєсії кон-ферувати з членами парламентарної комісії мо-лодоческого кльобу в справі переговорів з Нім-цями що-до язикових розпоряджень, але чєскі проводірі мали сказати, що Чехи не витягнуть руки перші до згоди. Се мусять зробити Німці або правительство, але Чехи і тоді будуть сто-яти на становищі цілковитого рівноуправненя язикового. Сли знов будемо судити Німців пі-сля їх манифєстів до виборців, то і Німцям не ходить о переговори з Чехами. Они кажуть ви-разно, що німецький нарід не ослабне в борбі і буде рішучо підпирати своїх послів. Всі сторон-ництва опозиційні, без огляду на те чи дійєно віднесли який хосєн, чи ні, з закритя Ради дер-жавної, старають ся вговорити в своїх виборців перєсвідченє, що віднесли они великий триумф

ний тенор, що зі страху, щоби не втратити го-лосу навіть в каварни не скинув хусточки з шиї.

«Однак родина Ортмілерів» — поучував ко-мік — «варта вісімдесять тисяч».

«За шлійки і підвязки» — додав іронічно другий.

«Все одно» — говорив актор — «так само якби се було за чоколяду або стеарину. Фа-брика є фабрика, коли лише несе дохід. Орт-мілер сидить в вовні, має великі стоєунки з за-границею. Дівчина вихована мов пучок, а тєсть є милий, вміє жити. Шампан там так звичай-ний мов вода содова».

«А впрочім як дівчина сама?» — питав хтось — «чи она образована, мила?»

«Трохи французского, трохи фортепяну — се певно вміє — а приємна — Боже, молодість, коли вже не зовсім погана — все приємна».

«Она є гарна мої панове» — закликав мо-лодець.

«То річ густу» — відповів тенорист.

«Но она так, як звичайно наші дівчата, коли мають між сїмнайцять а двайцять літ» — відповів комік.

«Але розпещена певно, і буде мати всякі вимоги» — боронив ся тенорист — «прошу вас, одиначка і фабрика шлійок і підвязок.

(Далі буде).

і приневолити правительство уступати. В тім то- ні пишуть они справозданє до опозиційних дне- вників і в тім дусі шлють маніфести до своїх виборців: Яко найкрасший оказ такої роботи на- водимо деякі уступи з маніфесту німецьких на- ционалів. Знасилюване нами по мисли чувствні- мецьких виборців закритє Ради державної буде мало велике значіне для будучности німецького народу. Яко народне сторонництво не могли ми і не можемо зречи ся достаточного забезпеченя для національного істнованя нашого народу. Бу- ли ми і є готові до мирних переговорів з пред- ставителями інших народностей, щоби дійти до порозуміня і полагодити найважнійші спірні то- чки законодавною дорогою. Однак мусимо жада- ти, щоби законодавне їх управильненє доперва тоді наступило, коли перше наступить взаїмне порозуміне межі сторонництвами; насильства від славянських народностей ніколи не стерпимо.

Ми досить сильні, щоби не дозволити рі- шати яzikову квестию без нас або против нас. Поборюючи з народного обовязку яzikові роз- порядження постановилисьмо так довго здержу- вати діяльність парламенту, доки яzikові роз- порядження не будуть відкликані. Тепер нале- жить витревати на тій дорозі і завітати тільки собі і в свої власні сили. Подібню толкує си- туацію соціалістична часопись «Arbeiter Ztg.»: «Гр. Бадені дійшов вже до кінця своєї мудрости і не знає що почати, щоби повздержати чим раз сильнішу бурю в парламенті. Закритє пар- ламенту є утечию перед парламентом. Є оно найсильнішим пораженєм, яке потерпіло пра- вительство». Так само говорить «Deutsches Volksblatt»: «Гр. Бадені зчезне в безодни, щоби мож було відкликати яzikові розпорядження і остаточно управильнити національні відносини».

«Neues Wiener Journal» знов заявляє: «Прави- тельствена штука гр. Баденього довела щасли- во до того, що по 68 днях і по 20 безплідних засіданях мусів виетунити з заявою: «Я вже дальше не можу». Трудно прецінь напакіне тол- кувати офіціальне: «так дальше не може йти!»

Ліберальний дневник «Neues Wiener Tag- blatt» видить знов в закритю парламенту не так поражене самого правительства, як радше більшости парламентарної. Він так пише: «За- критє парламенту се розчарованє більшости. Она хотіла поборювати і зломити обструкцію і переперти правительственні предложеня, а тут правительство кладе конець нарадам. Хотіла правця переперти, щоби сеєсно закрит сам Ці- сар відручним письмом, в котрім остро осудив би обструкцію. Але правця не змогла сеєго переперти».

Трохи инакше представляє ситуацію, хоть опозиційна «Neue freie Presse і Extrablatt», орган соціальных політиків. Перша зазначає виразно що «замкненє парламенту побільшує безпосе- редно силу правительства над противниками. Німецькі послі не побіджені в парламенті не ма- ючи тепер права нетикальности не можуть ко- ристувати ся свободою слова і мусять зігнути ся під ярмо карного закона з єго кавчуковими постановами і тяжкою до предвидженя інтер- претацією. Мандат не дає вже права критики міністерства, бо прокуратор має право переслі- дувати послів за кожде слово і письмо. Друга в горі наведена часопись ставить таку ділему: Чи правительству ходить о зміну борючих ся чи о усмирненє борби, то все яка би не була ціль, то не дасть ся осягнути, сли не випере- дить єї угода в самих Чехах.

Зорієнтувати ся в теперішній ситуації вельми тяжко. Вся праса губить ся в здогадах і комбінаціях. І не дивниця, бо положене є дій- сно прикре і замотанє.

До условій роз'єму зажадала Туреччина знесеня блокади залуవు Вольо, щоби могла морською дорогою заосмотрювати своє військо в живність. Греки годять ся на се, але натомисть домагають ся, щоби їм вільно було переглядати чужі кораблі, бо в противнім разі они можуть достарчати оруже і амуніцію.

Новинки.

— Члени історичної і фільольогічної секцій Нау- кового товариства ім. Шевченка рішили на спіль- нім засіданю дня 2-го с. м. на внесенє проф. унів. дра. Ол. Колесси всіма голосами против

одного — завізвати рішучо *Виділ* товариства, щоб усеунув ся від обходу народних ювілеїв спільно з людьми, що топчуть ногами всякі основи народности й свободи та явно солідари- зують ся з платною агентурою Москви. — Так отже — побіч академ. «Громади» і «Сокола» — бачимо уже в третім нашім народнім і то нау- ковим товаристві рішучий опір против деморалі- зації ширеної безхарактерними проводирами та їх слабодушними прихвостнями. Булаб се справ- ді нестерта ганьба, щоб заступники товариства імени *українського* Кобзаря, товариства, що єго *головою* є *натріот-українець*, обходили що-небудь спільно з — Марковими, Мончаловскими і т. д.

— **Руско-український народний театр** переїхав з Дрогобича до Стрия, де 5 с. м. дав перше представленє.

— **В Станиславіві відбудуть ся** дня 16 червня: загальні збори філії «Просвіти», віче еконо- мічно-господарке устроюване тоуж філією і *загальний збір ново-заснованого Товариства «На- родний Дім в Станиславіві»*. Др. Михайло Коцю- ба. Прокіп Мостович.

— **Коломийський «Боян»** устроює при співуча- сти других руско-народних Товариств і п. Лопат- иньської артистки з Черновець дня 8 с. м. в са- лі «Сокола» вечер в пам'ять XXXVI роковин смерті Шевченка.

— **До брідської ради міської** вибрано 18 радних переважно жидів. З Руснів вибрано: лікаря др. Струмиського і нотаря Громницького.

— **Матура в Золочеві.** Від 28 мая до 5 червня відбував ся у нас іспит зрілости під проводом ц. к. інспектора краєвого Вп. Івана Левіцького. Всіх абітурієнтів було 25 між ним 14 Руснів. З Руснів зложило іспит 10 а то: 1) Алексевич Адольф, 2) Білоха Петро, 3) Боцян Йосип, 4) Ваньо Теодор (з відзначенєм), 5) Голінатий Олександр, 6) Гуляй Олександр, 7) Денищкий Володимир, 8) Кижик Петро, 9) Майковський Ден- не, 10) Сохонкий Михайло. Двом дозволено поправляти один предмет по фєриях а двох ре- пробовано на рік.

— **«Осьвідомленє»** прачок і кухарок. Львівські соціалісти не хотять остати позаду своїх одно- мипленників на заході Європи. За мало їм вид- но криків по «пасажах» та «ратунах», бо в че- твер, в польске сьвято Вознесенія, скликали перший раз згромадженє жінок. Зійшло ся око- ло 150 кухарок, покоївок, прачок і т. д., многі з книжочками до моленя, інші з дїтьми на ру- ках. Ентузіязм панував великий. Учасниці — самі христіянки — біли оплески, кликали «бра- во», а декотрі плакали із зворушеня. Промовля- ла також одна кухарка, літ около 35, нарікаючи на перетяженє працюю, на зле обходженє, малі заслуги, злий вікт і «філії паничів». Своєю про- мовою зачала від слів: «Маю надїю, що і на наше нещастє засьвітить сонце і що буде лїпше з на- ми бідними слугами, котрі тратять ночі при помостах, а очі при кухні». Соціалістичні бесі- дники, розводили популярно, що то є соціаль- нізм, представляли користь лученя в заводіві ториства, обіцували правну поміч і крити- кували бюра подажі праці. Згромадженє трва- ло півтора години.

— **На велику скалю** злодійске ремесло управ- ляв вже від довшого часу Іцко Тішлер в Лю- товисках повіт Лїско. Дня 26-го мая с. м. обра- бував в день, на дорозі в лїсі, Сару Бартель що йшла на судовий термін. Забрав їй 40 злр. го- тівкою і коралі. Вислідив злодія жандарм Ни- зинкевич з Райтарович. При ревізії найдено в домі Тішлера великий магазин крадених річий.

— **Скандал в Палаті.** З Лондону доносять, що в палаті провідник парнелїстів Джон Редмонд не піддав ся упоминаням предсїдателя. Палата 238 голосами против 52 ухвалила усеунути єго з салі, почім Келянсі і Вільям Редмонд прова- дили дискусею над фїнансами ірландскими в той сам обиджаючий спосіб. І они не хотїли піддати ся добровільно ухвалі, усеуваючий їх та- кож з салі, мусїли їх проте усеунути при помочи візваниз sergeants of arms.

— **Відпочинок недільний для пекарів.** Незадо- волені з недільного відпочинку пекарські чєляд- ники у Львові, котрі працюють найтяжше, бо 17 годин на добу, скликали в недїлю 150 своїх то- варишів на збори. Они замість визначених для себе 12 годин недїльного відпочинку домагають ся цілої доби. Обговоривши сей постулат на збо- рах, вибрано комісію зложеною з 6 чєлядників і 6 майстрів для унормованя відпочинку без ін- тервенції власній. Надто порушено на зборах гнївеннічнї урядженя пекарень у Львові, справу поліпшеня платні і відносин чєлядників до ро- бітників. Президент міста д-р Малаховський за- няв ся ревно пересмотром пекарень і оглянув їх вже кільканайцять в супроводі спеціальної комісії.

— **Пра-Бат-Сомдет - Пра - Парамінд - Мага - Чук- ольнокорн-Пра-Чуба-Чон-Клас,** отсе імя снязмо- короля, що як раз тепер подорожує по Европі і був вчєра на авдїєнції у папи. Довгоіменний король відвідує усі престольні городи Европи і запізнає ся з ладом цивілізованого сьвіта. Він має европейске образованє і хоче свою держа- ву піднести до уровня арийської культури. Пер-

ша розуміє ся річ в культурній державі єсть, військо і тому, поїхали вже німецькі офіцїри учи- ти добродушних Снязмєзів — штуки мордованя людий.

— **Повінь в Болгарії.** З причини ненастанного дощу ріки вилляли. Часть Софії стоїть під во- дою. Комунікація з заходом зірвана. Подібні повени є і в Сербії. Шкоди незмірні.

— **Кореспонденція учеників.** Один з париских профєсорів англїйської мови впав на гадку за- вести кореспонденцію між своїми учениками а студентами з за каналу: Він порозумів ся з учителями в Англії і тепер в найліпше перепису- ють ся ученики і учениці з Франції з англїй- скими колеґами чи там колежанками. Вплив сеї кореспонденції має бути дуже добрий. В пер- шій мірі учать ся студенти скоро і добре чужої мови а опісля розвиває ся через се їх умї, шир- шає сьвітотгляд через пізнаванє чужих звичаїв і відносин.

— **Китайский страйк.** В пристани Шам'гаю ви- бух між портовими робітниками страйк. Робіт- ники, що на великих тачках вивозять ладунок з кораблів і розвозять по маґазинах, зажадали підвишеня платні. Хлібодавці англїйско-амери- канські компанїсти не згодили ся на се. Тоді Китайці заперестали роботу і товнами потягну- ли з колами і каміннями в сторону европейской части міста. Хоч не приготовані відбили Евро- пейці і Американці перший напад. З обох сто- рін пали трупи. Заалармовано кораблі, що сто- яли в пристани. Американські, англїйські і ро- сийські моряки висїли на беріг і стерегли конзу- лятів і маґазинів. Але вже по двох днях під- виспила компанія плату страйкуючим і настав спокій. Китайці далі возять тачками товари а моряки всїли знов на кораблі.

— **О. Кнайп з Верісгофен,** звисний гідропата, о котрого смерті писали всі дневники, не тільки що жив, але подужав і є надїя, що незадовго буде міг дальше вести свій гідропатичний за- клад.

ПОСМЕРТНІ ₪ ВІСТІ.

О. Георгій Кульчицкий парох в Годинях ко- ло Мостиск, упокоїв ся дня 27 мая с. р. в 61 році житя а 35-ім священства. В. в. п!

Наука, штука, література.

Др. Мих. Пачовский розпочав друкувати в друкарни Брука в Коломій свою цікаву нау- кову студию: **Willenstheorie und Unterrichtspraxis - Ein Beitrag zur Lehre von der sittlichen Bildung** — основану на дослідах найчілнійших пе- даґогів та психологів, а при тім на своїй прак- тиці в галицьких середніх школах. Цїха і ціль праці присьвяченої колишньому єго профєсорови В. Гартлеви є чисто наукова та інформуюча мо- лодих педаґогів.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 8 червня 1897.

I. Акті за штуку.

	пда- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	216 75	219 75
Зеліз. Львів-Черн.-Ясє по 200 зл. валь.	285 75	289 75
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	390 —	400 —
" кред. гал. по 200 зл. в. ав.	210 —	—
Гарбарні в Решові по 200 зл. в. ав.	190 —	200 —
Фабрики ваґонів в Сяноку перед тим Лїпінського по 500 кор. в. ав.	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
" " " 4 1/2% " льос в 50 л.	100 —	100 70
" " " 4% " в боль. по 200 К.	96 70	97 40
" краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
" " 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емїс.)	97 60	98 30
" " " 4% льос в 41 1/2 лїт	97 50	98 20
" " " 4% " в 56 лїт	97 40	98 10

III. Обліґї за 100 зл.

Гал. фонду пропинац. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. " " 5% " " " "	102 50	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 —	—
" " " 4 1/2% (3 ем.)	100 —	100 70
Пожички краєв. 6% ва. з року 1873	103 —	—
" " " 4% " " " 1891	—	—
" " " 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 10
" м. Львова 4% по 200 кор.	97 10	97 80

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 —	27 —
" Станиславова	41 —	—

V. Монети:

Дукат цїсарский	5 60	5 70
Наполвондор	9 48	9 58
Пів-імперіал	9 55	—
Рубель російский срібний	1 20	1 25
" " паперовий	126 20	127 20
100 марок німецьких	58 50	58 90

Руска справа
в роках **1891—1894**
НАПИСАВ Н. В.
Ціна 50 кр. в. а. 3 пересилкою 55 кр.
Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

Галицький Банк кредитовий
почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженням і

3¹/₂⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженням,

а всі інші находячі ся в обігу $4\frac{1}{2}\%$ Асигнати касові з 90-дневним виповідженням будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-дневним речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Новости на дамські сукні сезонові!
Матерії вовняні, Зефіри, Батисти,
Піки, Кретони, Перкалі,
Брокати

Львів, Академічна 12.

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ
Парасольки,
Рукавички, »Фігара«, ковніри
коронкові, Паски, Фартушки.
Магазин багато заосмотрений.
Ціни низькі, конкуренційні. 151 6—47

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські апарати, абіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Днѣстрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полісн »Днѣстра« приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Днѣстеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає полісн і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришенє зарєстрованє з обмеженою поручкою, приймає від своїх членів і третих лиць вклади до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за поручкою двох членів. З позичок відтїгає ся десята часть на удїл.

Зголошенє о удїленє агенції в місцевостях де »Днѣстеръ« не є заступлений, приймають ся.
(38—?)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Свїтло церковне
впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кїл. Іосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кїл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кїл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 35—?

Болеслав Янковский
Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові
ул. Чарнецького
число 2

порукає стрілецьке оружє всіляких системів під випробованою і управильною гарантією. Продаж лусок набоевих, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набой, рівнож мірки на порох примінені до калібру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією. 6—10

Фр. Іхньовский
(з Кракова)
у Львові, ул. Батория ч. 6.

Порукає звїсні з доброти а не уступаючі в смаку праским шинки, краєні і сїкані ковбаси, і всякі інші вироби входячі в область масарства.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним рабатов, котру виконує ся відворотво. 124 2—20

Вже появила ся з друку
РУСКА КУХАРКА
або
Школа вареня по руски
містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі, вєпрові і т. д.

Байдованє шинок, робленє знаменитих кїшок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви
Блини — Пизні і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.
Ціна 70 кр.

По надїланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спїлка, Львів. Готель Жоржа.

Робітня уніформів
для п. ц. к. офіцирів, урядників
і пп. студентів
а заравом всіляких убранных мужеских
Йосифа Сеґети
у Львові, при улиці Пашьскій ч. 22.

Всякі замовленя виконують ся по цінах умірених в як найкоротнім часі, так в місци як також на провінцію. 130 1—15

До Високоповажаного Пана Івана Ляврука,
пожївника, улица Галицька ч. 6. у Львові.

Мушу Вам виразити мое найбільше задоволенє з бритв, так нових як і виострених, що Ви їх мені прислали. Справді, уважаю Вас за одного з найсовітнійших і найздібнійших в виконуваню острєня бритв; проте кождому, що потребує або нових бритв або острєня тихже поручаю тільки Вас.

Кривотули 20-го мая 1897.

З поважанєм
Мерженьский.

128 2—10

Т. А. КАЛІЧЕК.
Робітня
убранных жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елєганцією після найсьвіжїйших журналів. 50—?